

Görög Ibolya

SUMMA SUMMARUM

Európaiság – hitelesség – protokoll

Görög Ibolya

SUMMA SUMMARUM

Európaiság – hitelesség – protokoll

ATHENAEUM

Copyright © 2018 Görög Ibolya

Minden jog fenntartva.

Kiadta az Athenaeum Kiadó,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
1086 Budapest, Dankó u. 4–8.
Tel.: 1-235-5030
www.athenaeum.hu
www.facebook.com/athenaeumkiado
athenaeum@lira.hu

ISBN 978 963 293 744 1

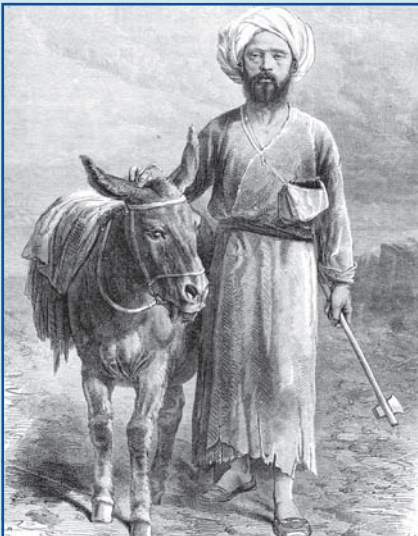
Felelős kiadó: Szabó Tibor Benjámín
Felelős szerkesztő: Kónya Orsolya
Műszaki vezető: Drótos Szilvia
Borító: Földi Andrea
Nyomdai előkészítés: Tóth Viktor

Készült az Alföldi Nyomda Zrt.-ben, 2018-ban
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

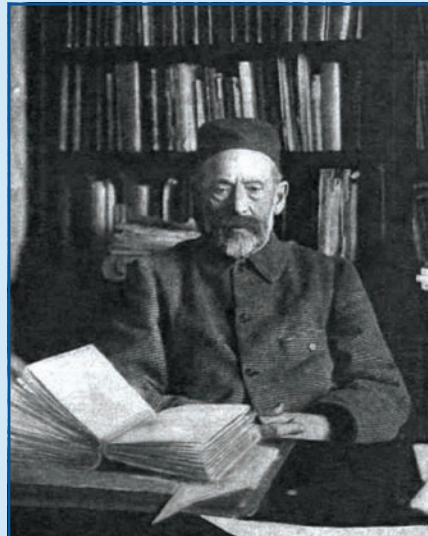
Öltözködés

A nonverbális közlések abszolút fontos eszköze az **öltözködés**. Azt kell felvenni, amit el akarok hitetni magamról. Ránézek: fehér köpeny sztetoszkóp – orvos. Ugyanaz sztetoszkóp nélkül: pék. Vagy hentes.

Nagyon sokszor olvasunk álhús imposztorról, aki beszivárog és jól kémkedik egyet. Van egy nagyon fontos pozitív példa: Vámbéry Ármin. Az MTA támogatásával, 1861 őszén indult útnak Ázsiába, hogy a magyarok elődei után kutasson. Szunnita dervisnek öltözött, és a Rasid Effendi nevet vette fel. Isztambulból indult, majd Teheránig jutott el, ahol csatlakozott egy Mekkából hazatérő zarándokcsoporthoz. Velük Közép-Ázsia sivatagjain keresztül Szamarkandig jutott el. A muzulmán világban meg is ölték volna rögvest, ha kiderül róla, hogy keresztény. Ezért álhúsba öltözött, alaposan átvette a helyi szokásokat.

Forrás: Le Tour du Monde, Travel Journal (1865)

Forrás: Vasárnapi Újság, 1905/24

Másképp öltözködünk a strandon, egy kiránduláson, bulin, másképp templomba vagy színházba készülve. Ezt tudja mindenki. Minden szakma, minden élethelyzet más és más öltözködést igényel. A strandon nevetséges az öltöny. A színházban nevetséges a sort. És még sorolhatnám. Minden élethelyzetre vannak stílustanácsadók, mikor mit érdemes felvenni. De szerintem normális ember nélkülük is tudja. Én most arra szeretnék kitérni, ami a tanult ember jelzéseinkben fontos, tehát például irodai munkahelyen, állásinterjún. Tudom, nagyon konzervatív lesz, amit elmondok, de ha ennél kijebb mennek, még mindig belül lesznek. Szóval értik.

Önnek mi a tapasztalata, a hazai milliárdosok, cégvezetők státuszuknak, társadalmi szerepüknek megfelelően öltözködnek-e? Egyáltalán fontos-e, hogy annak megfelelően öltözködjének?

Az öltözködés mindenki számára fontos, hiszen elsöre – intelligenciától függetlenül – mindenki lát, ítél és csak aztán figyel. Mindig azt kell felvenni, amit el akarok hiteetni magamról. A vezetőnek külsőleg is utalnia kell arra, hogy ki ő. Egy-egy fontos tárgyaláson a tárgyaló partnere azonnal látja, milyen az órája, milyen az öltönye, a ruhája, a frizurája. Ha a férfi egymásra teszi a lábát, és közben a zokni és a nadrág széle között kivillan a lábszára – hiába volt Armani az az öltöny! Ha egy cégvezető nő csinos kosztümben van, de mivel senkit nem fogad éppen, a szobájában belebújik egy papucsba és abban slattyog ki a titkárságára – oda a renomé.

Ön szerint szabályozza-e vagy kéne-e szabályoznia valamiféle protokollnak azt, hogy hogyan öltözzön a gazdasági-társadalmi elit?

Azt hiszem, szabályozni nem lehet. Nevelés, neveltetés kérdése, hogy ki hogyan viseli a gazdasági és egyéb hatalmat. A felvágás, a magamutogatás mindig ízléstelen, amit „jobb körökben” nem bocsátanak meg. Soha nem szabad a divatot majmolni. Erre tipikus példa a férfiaknál a két számmal kisebbre szabott zakó. Belepréselik magukat, feszül körben, hátul hurkás, elől a gomb szinte a nyakuknál van – nevetséges. És a nevetségessé válás a hitelesség halála. Amitől viszont mindenkinek felszalad a szemöldöke, ha egy férfi szövetnadrághoz, netán öltönyhöz edzőcipőt húz! Ez most „menő”, de az átlagos ízléssel bíró emberek számára riasztó.

Ha ön tartana kurzust a gazdasági elitnek a megjelenésre, külsőre, öltözködésre vonatkozóan, mik lennének azok a pontok, amiket mindenképp kiemelne?

Én azt a rendező elvet tudnám mondani, hogy az, aki a tudásával keresi a kenyerét, külsőleg is a „tanult embert” jelenítse meg. Tehát, ha nő, akkor ne legyen

kihívó, ne villantson mellet, combot. Ha férfi, ne akarjon macsós lenni. Soha nem szabad a divatot majmolni. Hiszen divatjamúltta egy perc alatt lehet válni. Jellemző példa erre, hogy még egy fél éve is divat volt a férfiaknál a középre felfésült, oldalt kopasz frizura – ma már csak a szociálisan alulkulturáltakra jellemző. A nőknél ilyen a cakkos szélű szoknya, a túl sok bizsu. A másik, amit hangsúlyoznék, hogy a „sportosság” csak akkor helyénvaló, ha sportolni megy.

Találkozott-e már olyan, a gazdasági elithez tartozó emberrel, akinek a külseje, öltözködése nagyon nem volt összhangban vagyoni helyzetével, gazdasági szerepével vagy akár a pénztárcájával?

Azok a gazdasági vezetők, bankelnökök, akik jó pár éve abban a rangban dolgoznak, óhatatlanul is átveszik a nemzetközi trendet: az eleganciát. No, persze akadnak rossz példák is, de jellemző a jólöltözöttség. A hatalmi ágak képviselői között bizony vannak riasztó jelenségek. Azt hiszem, hogy a jó ízlésre rá kell nevelni az embereket. Aki ezt gyerekkorában nem látta, nem volt előtte példa, nehezebben tudja elsajátítani. Erre vannak a stílusszakértők. Na, egyébként velük is szívesen elbeszélgetnék: nem a legújabb divatot, a legdrágább cuccot kell ráerőltetni az alanyra, hanem ami alkatához, szerepéhez illik.

Az európai, amerikai, ázsiai elit ön szerint másképp viszonyul az öltözködés kérdéséhez, mint hazánkban?

Ma már a határok elmosódnak, nehéz így különbséget tenni. Hiszen látunk rosszul öltözött amerikai milliost, nevetséges kínai vagyonos embert. Az viszont igaz, hogy ahol a családi hagyományok őrizték az ízlést, az eleganciát, ott egyszerűbb a helyzet (például az angol, olasz elit köreiben).

Ápoltság

Mielőtt az öltözködésről beszélnék, szeretném hangsúlyozni az **ápoltság** fontosságát. Nem részletezem, csak felsorolok egy pár abszolút negatív hatást, ami a legdivatosabb, legelegánsabb öltözetet is tönkre tudja vágni: szájszag, gubancos haj, piszkos köröm, pecsétes nyakkendő, gyűrött ruhadarab, szakadt zokni vagy harisnya, piszkos (az értelmezésemben nem tükörfényes) cipő... A szaginformáció elementáris. Mert azt még tudom fegyelmezni, hogy nem nézek oda, de az orromat nem tudom befogni. Például sokan hazaérnek, levetkőznek, és a pulóvert – „Á, csak egyszer volt rajtam!” – azonnal gondosan összehajtogatják és beteszik a szekrénybe. Legközelebb felvéve csodálkoznak, miért kerülnek őket az emberek.

Tisztelt Görög Ibolya!

A Szerb Antal Gimnáziuban láttam az előadását, és engedje meg, hogy itt is gratuláljak. A kérdésem a következő lenne: ha az arcszeszem és a parfümöm különböző márkájúak, használhatom-e őket egyszerre, vagy ha az sok, melyik élvezhet prioritást?

Válaszát előre is köszönöm.

Kedves ...!

Köszönöm szépen, hogy írt! Az én véleményem, hogy az arcszesz minden borotválkozás után kötelező. A parfüm nem, azt alkalmakra tartogassa. És nem igazán jó, ha eltérnek. De próbálja ki, egyszer, mikor nem megy sehova, használja mind a kettőt, és kérdezze meg a mamáját, hogy mit szól hozzá.

Üdvözlettel, Ibolya

Az a fáradtpulóver-szag, az valami szörnyű. Én még a blézeremet is kiakasztom az erkélyre pár órára, mielőtt elrakom.

A ruha maximálisan visszahat ránk. Egy farmer-póló összeállításban más-képp érezzük magunkat, mint egy elegáns ruhában vagy öltönyben. Egyik diplomata ismerősöm mesélte a következőt: arab országban dolgozott, és az egyik sejjkel meg kellett beszélnie egy fontos, hivatalos dolgot. A sejk meghívta magához. Kerevetek, vízipipa, szőnyegek, a sejk burnuszban – elvoltak pár órát, és semmit nem tudtak megbeszélni. A diplomata ezután megkérte a sejket, fájadjon be hozzá a nagykövetségre. A sejk megjelent öltönyben, nyakkendőben, asztalhoz ültek, és döntöttek a kérdésben.

Külön, vastagbetűs mondat, hogy nem vagyok stíluszakértő, **nem szakmám az öltözet megítélése, de azt érzem, tudom, hogy mi az elegáns.** Aki nem akarja megfogadni a tanácsaimat, teheti, a rendőr nem írja fel! Aki kritizálni akar – sok *stylistot* tartunk ma el –, tegye, ha attól többnek érzi magát.

Mi a divat? Sportosság? Elegancia!

A tanultember-öltözködésre két nagy veszély támad. Az egyik, hogy **mi a divat.** Aki arról híresül el, hogy állandóan, napra készen, *brend-nyú* divatos, azzal nem beszélgetünk el Nietzsche és Kierkegaard filozófiai különbségeiről. Ezen elgondolkodni neki már nem nagyon maradt ideje. Ráadásul a divat halálos veszély – ugyanis divatjamúlttá egy perc alatt lehet lenni. Pár éve még nagy divat volt a

fiúknál a kétoldalról felfésült taréjfrizura. Ma meg már kinevetnénk. Ha pedig valaki nevetséges, akkor a hitelességének annyi!

A másik veszély a **sportosság**. Nem bírunk kibújni alóla. Minden médium azt sugallja már vagy tizenöt-húsz éve, hogy „Sportos légy! Aki nem sportos, nem ember!” Pedig az! Na, de sportolni megyek-e én oda? Annak idején a Magyar Nemzeti Bank etikai kódexébe beírták, hogy munkatárs nem léphet be a bank épületébe kék farmerben. És nem azért, hogy találkozik-e ügyféllel, hanem mert azt sugallja, „Sportos vagyok, lenyomok még egy-két fekvőtámaszt! Kamatláb, vagy mit kérdeztél?” Nem sportolni ment oda. Akinek sportáruháza van, ne öltözzön sportosan, mert ő nem edz, hanem árul.

Én az **eleganciát** hirdetem. Az elegancia nem pénz kérdése. Rendezettség, párányi visszafogottság. Az elegancia bentről jön kifelé. Az elegáns embernek rend

X. Y. vagyok (én szereltem be a vetítést), és nagy élvezettel hallgattam az előadását. A ...-i tanítóképzőben dolgozom és már hosszú ideje érlelődik bennünk a gondolat, hogy létrehozunk egy házi illemtani (öltözködési) szabályzatot.

Ehhez kérném ki tisztelettel a véleményét, hogy melyek azok az általános öltözködési szabályok, amelyeket egy egyetemistának be kell tartania (sajnos az íratlan szabályok nem igazán működnek, mivel folyamatosan látunk papucsos, rövid nadrágos embereket – habár mi, tanárok a +30 fokban is nyakkendőben izzadunk). Tehát ön szerint például a kilátszó has, a túl rövid (térden felüli) viselet, illetve a papucs milyen formában „tiltható” egy ilyen intézményben?

Köszönettel:

Kedves ...,

sajnos nem tudok igazán javaslatot tenni. Ugyanis a főiskolás, egyetemista évek az utolsó „szabad évek” egy ember életében. Ilyenkor tényleg azt vesznek fel, amit akarnak, olyan a hajuk, amilyen – a hétköznapi megjelenésükbe nem szólhatunk bele mi, tanárok. Az egyetlen eszköz a példamutatás. Esetleg egy-egy „meta” megjegyzés (mínusz tizenöt fokban rövid top – „Nem fázik a hasa?”). A vizsgákra meg a főiskola, egyetem ceremóniáira már előírhatjuk. Akkor, ugye, a sötét öltöny, világos ing, nyakkendő, fűzős cipő dukál. Lányoknak térd fölött 2-3 (maximum) ujjnyival érő szoknya, esetleg szabott, szövetnadrág, blúz vagy top, esetleg kosztümkabát, blézer, nem túl magas sarkú cipő...

Utolsó „szabad” éveiket éljük, próbáljunk meg toleránsak lenni... Én mindig megdicsérem azt, aki normálisan néz ki.

Üdvözlettel, Ibolya

van az asztalán, az elegáns ember nem késik... Aztán sokan mondják, hogy „nekem ez a **stílusom**” – ami nagyon tisztelendő dolog. Csak az a baj, hogy az évek múlásával nem árt felülvizsgálni. Húsz éves korában úgy dönt valaki, hogy bőrruhás rock-lady lesz. Aztán hatvan év fölött már kínos...

Női öltözködés (a „tanult ember” szerepben blúztól a plasztikázásig)

Öltözködés – nők

A „tanult ember” külső a nőknél:

- ▶ Szoknya, blúz, blézer, kosztüm, top
- ▶ A szoknya nem lehet rövidebb, mint a térden fölül 2-3 ujjnyi
- ▶ A pulóver csak vékony nőnek áll jól
- ▶ A nadrág majdnem minden kultúrában hordható, de csak szabott hosszú nadrág, nadrágkosztüm formában
- ▶ A cipő vékony talpú, mindig külön sarkú és nem feltűnő színű
- ▶ A PAPUCS TILOS!!!!!!!

Kezdjük a nőkkel.

A tanult ember, aki nőből van, mindig elegáns. Szoknya, blúz, blézer; szoknya, blúz, egy sál; nadrág, pulóver, nyaklánc. Szóval valami három legyen rajtunk mindig.

Hoztam képeket, bár ezek meglehetősen divatlaposak. Csak hogy illusztráljam, mire gondolok.

Fiatalos business:

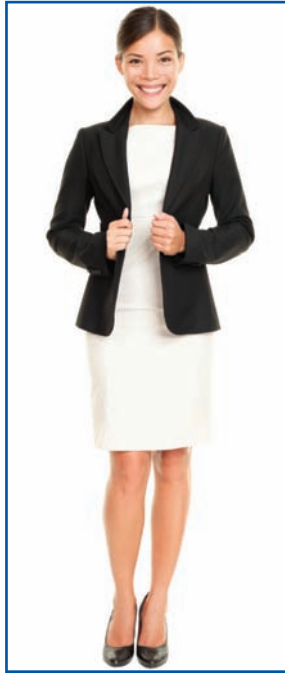
Biztos tipp:

Irodai munkához:

Elegáns nő nem vesz fel fehér cipőt (csak ha menyasszony)

Elegáns:

A kosztümöt nagy melegben ki lehet váltani egy elegánsabb blúzzal a szoknyához. A **blúzt** akkor húzzuk be a szoknyába, ha nincsen jelentős hasméretünk. Vagyis, ha van derekunk. A ruha kabátkával (komplé) minden nőnek jól áll, nagyon merem javasolni. A sztreccs **topot** vagy pólót (soha nem feliratosat!) leginkább blézer alá javaslom. Nem szép, ha például hátul kibugyog a hús a melltartó pántja alatt-fölött.

Nem csak a húszéveseké a világ

Lehet természetesen **nadrág** is. Majdnem minden kultúra elfogadja. A mi európaiságunkban is teljesen helyén van. De, mondjuk, egy cég vezetőnőjét, egy politikust, nagykövetet nem nagyon tudok nadrágban elképzelni. Persze, változik a világ, ott van Merkel asszony. Sötét nadrágjai vannak, de ezer színű blézerekkel kombinálja.

Szóval lehet nadrág, de ne sportos, ne sztreccs. Ilyenkor a bugyi vágása is

Egy kisváros magániskolájában voltam. Nagyon izgalmas, rengeteg művészeti tárgyat is tanítanak, lakberendezés, kovácsoltvas-készítés, szobrászat... Több évfolyamnyi gyereket ültettek be. Volt egy fiatal nő, ahhoz már idős, hogy tanuló legyen, de, mondom, ha ez tanár, akkor én vagyok a kis piros lábos. Elmondom, mi volt rajta: parányi, fekete bőrsort, fekete neccharisnya, sárga blúz a hasán megkötve, sárga cipővel. Én elhiszem, hogy művészeti tárgyat (adott esetben lakberendezést) tanít, de hát TANÍT!!

látszik... mintha a bugyi lenne kívül. Mint Supermannek. Nemtom, a rendező miért nem mondta meg neki, hogy az alsógatyát belül kell hordani... A nadrág érjen le a bokáig. Ugyanis, ha csak a boka fölött tíz centi a hossza vagy még rövidebb, térdnadrág, pici sort – hát hova megy a figyelem? Ahol különbözünk! Az csajos, dögös – de nem a tanult ember.

A nadrághoz két dolog kell, amitől „tanult ember, aki nőből van” leszünk. Az egyik, hogy a cipőnek legyen sarka, vagy teletalpú de emelt hátul. Sportcipővel „megyek a piacra”-jelzés. A másik a csípőre érő felsőrész, kabátka, blézer. Lányok, a cicanadrág utcára gusztustalan, ugye tudják? Ha éppen edzeni megyünk vagy ilyesmi, akkor oké.

Nagyon sok fiatal lány, idősebb nő is a nadrághoz testhez álló pólót, szűk blúzt, pulcsit vesz fel, ami leér ugyan a csípőig, de ott, ugye, abbamarad. Ezáltal a fenék hátulról kétszer akkora lesz, mert optikailag fölötte vágja el az alakot a felsőrész... Szóval, hölgyeim, nadrág+póló kombinációban tessenek megnézni magukat hátulról is, egy második tükör segítségével!

Az alkalmi kosztüm. Sokszor olyan nevetséges, mikor egy biztosító vagy magán pénzbefektető tanácsadó munkatársaiba botlom, mondjuk, egy étterem különtermében: a férfiak fekete öltönyben, fehér ingben, nyakkendőben, a nők fekete kosztümben, fehér blúzban, szigorúan kihajtott gallérral, fekete cipővel – esküszöm, mintha temetésre mennének. Nyilván megvan annak az ideje és az az alkalom, amikor feketébe kell öltözni. De irodai egyenruhának nyomasztó! Ezer más megoldás van.

A fekete alkalmi kosztüm...

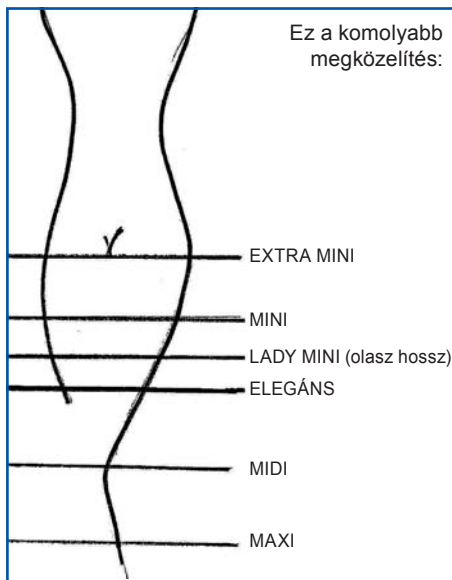
Ehhez, kérem szépen, soványnak kell lenni. Én egy ilyen felvennék, úgy néznék ki, mint egy nyugdíjas meteorológus. Csak akkor szabad begombolva hordani a blézert, ha a mellbőség nem több, mint 85-ös, mert ha több, akkor melltavolságban gombolódik,

egyben lesz az egész, lazán, hordó formában. Akit a természet nagyobb mellekkel áldott meg, az hordja kigombolva. Na, ezt persze mindenki magán kísérletezze ki.

A **szoknya** hossza, ahogy írtam már, a térden fölül két-három ujjnyi. Nem akarok én obszcén lenni, de ez a vicces kép remekül elmondja az én véleményemet is:

Az extra mini, evidens, nem a tanult ember kategória. Maradjon meg a ma-

gánéletben akkor, lányok, ha rövid távra pasit kell fogni. De biztos, hogy jól áll? Nézzük meg magunkat a tükörben hátulról is!

A félcombig érő mini akkor jó, ha valaki nem múlt el huszonöt éves (na, jó, harminc), ÉS szép lába is van. A szép láb önmagában nem indok! Nincs annál nevetésesebb, mint amikor a hosszú, szőke lábú hajdani díva, a maga hetven-valahány évével, megjelenik extraminiben (még a csúnyája is kivan).

A félcombig érőben, lányok, csak állni szabad. Mint a hosztesszek. Mert ha ebben lehajolnak... Mint a nővérke a

Elegáns nő egyébként sem hajol le mélyen, hanem guggol. Egyszer hajdan, mikor még létezett a Malév, a magyar légitársaság, az utaskísérőknek tartottam előadást, és ott mesélte az egyik lány a következőt. Tiranába tartó járaton volt (Albánia tudvalevően muzulmán ország). Lehajolt egy egyik utashoz, elvenni tőle a poharat vagy nem tudom, miért, és a másik sorban ülő albán nő rávágott a fenekére! Mert az iszlámban – és, uraim vallják be, a világ minden táján – a női fenék a... hogy is mondjam... a termékenység jelképe.

A bankomban voltam intézni ezt-azt. Az ügyintéző fiatal lányon gondosan vasalt, elől gombos blúz volt. És a két melle közötti gomb csak úgy rá volt húzva, nem volt rágombolva. Ült ott egy férfi, le nem vette a szemét arról a helyről. Rá volt írva az arcára: „Mikor nyúl már hátra valamiért?”

kórházban férfiosztályon a ketteskéhez – egyesket meg ott viszik el infarktussal!

A hossz nál biztos, a tuti a térd fölött két-, esetleg háromujjnyi. (Persze, ez térd kérdése is. Akinek nagyon csontos vagy buci, annak egy picit, mondjuk, egy centire, érjen rá a szoknya).

A szoknya lehet hosszabb, de akkor addig ér, ameddig a slicce van. Tehát, ha elöl leér térdig és hátul fel van vágva fenékgig, akkor aznap bugyiban mentek dolgozni.

Elegáns, ha a szoknya sötétebb. Tehát például egy piros kosztüm kihívó, de egy piros blézer fekete szoknyával elegáns.

Lányok, a felső részünknel a tanult ember szerepben a vállunkat még negyven fok melegben is be kell takarni. A vállöv, annak a gömbölyűsége az általam ismert minden vallásban a Nőt jelenti – a hús ugye. Templomban be is kell takarni a vállunkat. Vagy Indiában, ahol a nők hagyományosan szárit vesznek fel, nagyon csinosan magukra tekerik vagy ráborítják a vállra is, vagy alá vesznek egy kis, rövid ujjú blúzt.

És még egy, ami miatt be kell takarni. Amikor az első olyan kiló feljön, aminek nem kéne, lányok, az nem a csípőre megy meg a hasra, hanem a vállra, felső karra. És ha ezt még fel is szabom, olyan lesz, mint mikor a disznóvágásnál körbevágják a combot... Tehát nyáron, nagy melegben egy kis top és rajta egy kigombolt blúz vagy könnyű vászonkabátka. A pulóver például csak vékony karú, csontos vállú nőknek áll jól. Mert ahogy az ráfeszül a gömbö-

Vajh' tud helyesen írni?

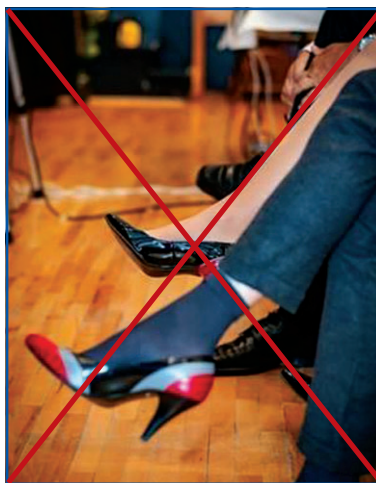
lyű vállra, karra – hát, két-szoba-hall, óriási. Ezért javaslom, hogy akinek csak egy kicsit is telt a karja, válla, tegyen egy kisebb válltömést a pulóverbe, hogy megtörje a gömbölyűséget.

A **dekoltázs** – hát, mi, nők tudjuk, hogy egy férfi számára a női arc az valahol a mell magasságban ér véget („Nem, tanárnő, ott kezdődik!” – kiáltott be egy fiú egyszer.). Ha kirakom a bögyömet, akkor effektíve a bögyömhöz fognak beszélni.

Én most nem azt mondom, hogy apácásan teljesen nyakig zárva, mert az meg az ellenkező véglet. A mellek közötti vágásból egy-két centi kilehet, de több már nem. Ne értsétek félre, még mindig a tanult ember szerepünk-ről beszélek!

A **fehérnemű** nem látszhat ki. Áttetszhet, de fehér alatt nyilván fehérét viselünk. Egyébként Katalin hercegné is testszínű fehérneműt hord – mint ahogy annak idején Diana is. És, lányok, benyúlni a blúz nyakánál és megigazítani a melltartópántot annyi, mintha kívül hordanánk azt. A csípő fazonú szoknyánál vagy nadrágnál nehogy kilátsszon a bugyi széle!!

A **harisnya** kérdése. Hát, igen, ez valahol mélyen bennünk van. Ezzel van valami! Valóban. Van egy aranyat érő könyvem, kábé kétszáz éves, az a címe, hogy *A nagyvilági hölgy tanácsai*. Remek dolgok vannak benne! Például, hogy „úrinő nem fogja meg a kilincset!” – hát, ha ezt betartanánk, sokáig kint meg bent maradnánk, az biztos. Persze, változnak a normák, de ha egy férfi nekünk kinyitja az ajtót, szemlesütve, kicsit zavarban megköszönjük neki. Mert tudjuk, hogy úgy kéne, csak hát az élet... Na, ez a könyv írja le, hogy „úrinő mindig harisnyát hord” – mondta ezt akkor, amikor térdig ért a kis harisnya, masnival megkötve, és földig a szoknya. Ezt ma már nagyon nehéz megoldani. Protokollfőnökként vagy azért szenvedtem 40 fokban, hogy meggyulladok a harisnyában, vagy azért, hogy nem vettem fel, mit szólnak. És jött Diana hercegnő, Antall József fogadta. A hercegnőn kiskosztüm (tudjátok, lányok, a blúz nélküli – ezt nyilván begombolva kell hor-

dani, és csak két-három órákra jó, mert feszül hónaljban), táska, kesztyűk a kezében összefogva, elől zárt, hátul pántos cipő – és NEM VOLT RAJTA HARISNYA! A saját szememmel láttam. Viszont egyenletesen barnult, sima volt a lába, és nem volt a sarka felkérgeződve. Ez alapján én mindenkit felmentek a harisnya viselése alól! De fontos, hogy a lábunk legyen lebarapult és sima. Nyilván ceremóniákra fel kell venni a harisnyát, és zárt cipőhöz is. Tehát körömcipőhöz muszáj.

Ha már harisnya, én a testszínűre esküszöm, az vonja legkevésbé oda a figyelmet. Emlékeznék, már említettem, hogy a lábra irányított figyelem a szexuális felhívás része. Mintás harisnyát csak hibátlan, szép lábra szabad felvenni alkalmakra. Neccharisnyát meg csak a rossz lányok hordanak! Az egyszínű, vastagabb téli harisnyával is vigyázni kell. Vastag lábon pont ott feszül meg és válik világosabbá, ahol, ugye, tetemesebb a húsmennyiség, és akkor a láb szürke gombócokból fog összeállni. (Vizuálisok előnyben, ezt most nem tudtam jobban leírni.)

Térdharisnyát csak nadrág alá lehet felvenni! Hosszú szoknya alá se, mert ha az a barna csík a tetején kivillan, szem nem marad szárazon!

Titokzokni – ezt nem is értem. A cipő mellett körben látszik a vége, a halál!! Szandálba tilos harisnyát húzni.

Milyen legyen a **cipő**? Ismét emlékeztetek mindenkit arra, hogy én most nem a megyek-a-piacra szerepről, hanem a tanult ember, aki nőből van szerepről beszélek.

A színe, erről már tettem említést, lehetőleg sötétebb legyen. Tehát fehér nyári ruha, sötétkék öv, sötétkék szandál.

Legyen valamennyi sarka. Ez a most divatos balerinacipő, teljesen lapos, abban olyan „édi”, csuszikál, nagyobbakat lép, mozog a csípő – mint az óvodásoknak.

(A következő évtizedek olvasóinak írom, hogy az édi azt jelenti, hogy édes. Csak most mindent becézünk – erről még írok később.)

Javasolom, hogy a lábujjaink ne legyenek kinn. Tehát az elől zárt, hátul nyitott a tuti, esetleg, ha az orrán van egy kis kivágás, rendben. De a sok-sok lábujj, szépen, ápoltan, vörös körmökkel – a dögös műfaj.

A száras csizma akkor csinos, ha a szoknya alja betakarja a végét – ha a szoknya és a csizma között ki van a térde, lába, az nagy hangsúlyt kap és nem elegáns. A bokacsizma szoknyával sem a legszebb látvány, kivéve, ha vékony, hosszú lába van valakinek.

A munkahelyi papucs tilos!

A csizma és a bokacsizma utcai viselet. Tehát, ha valaki ott ül az íróasztalnál csizmában, megkérdezik, hogy „Most jött?” vagy „Menne már?”. Ezt a munkahelyen le kell vetni, és fel kell venni egy benti cipőt. És NEM PAPUCSOT!